
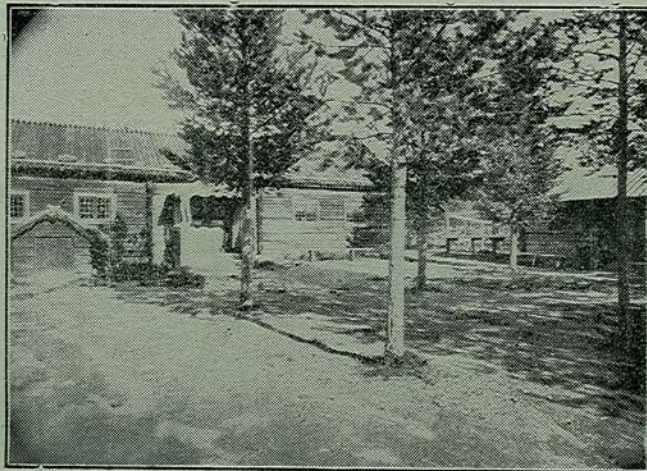
J U L E N

UTGIVEN TILL FÖRMÅN FÖR JULGLÄDJE I FATTIGA HEM I SVEG

UTGIVARE:

SVEGS BORTRYCKERI & PAPPERSHANDEL

GAMMELGÅRDEN

JULEN 1924

PRIS 50 ÖRE

D:r Sjöquist

Sveg

Telefon 155

Rådfrågningar 11—12 f. m.

*Löständer, Plomberingar,
Kronor och Bryggor.*

Lasarettläkaren

MANFRED JONSSON

— SVEG —

Mottagning å Lasarettet

vardagar kl. 12—3 e. m.

helgdagar kl. 1—2 e. m.

DOKTOR

F. HULTGREN

PROVINSIALLÄKARE

SVEG

MOTTAGNING KL. 10—12 F. M.

ÖVRIGA TIDER EFTER

ÖVERENSKOMMELSE.

TEL. SVEG 22.

SJUKRESOR.

Svegs Järnhandel

Östberg & Co

Rikst. 57 & 157

SVEG

Stort lager av

*Skidor, Bindningar, Stavar,
Sparkstöttingar, Bobbkärlar,
Barnkärlar m. m., m. m.
till billiga priser.*

BROR ERIKSSON

UR- & GULDSMEDSAFFÄR

Riks 125

— SVEG —

Riks 125

Stort lager av

VÄGGUR i olika prislägen
FICKUR och **VÄCKARUR**,
SILVER och **NYSILVERVAROR**.
Lämpliga **JULKLAPPAR** och
PRESENTARTIKLAR.
FÖRLOVINGS- & VISELRINGAR
allt till särskilt billiga priser.

Julklappar.

Största urval, lägsta priser i

H. R. Haglunds

Ur- & Guldsmedsaffär,

Sveg.

Pensionat Regina

håller sitt

* K A F É *

öppet Juldagsmorgon.

Gott kaffe och jullogg serveras.

Telefon 54.

Reumatiska åkommor,
Huvudvärk o. Hårfall
botas säkrast med violetta strålar å
Trüschels raksalong

OBS! Vårtor borttagas.

Behandlingar även i hemmet.

Alla

vilja ha goda kvalitéer till billiga priser.

Köp därför Edra

Skodon, Galoscher och Snowboots hos

Svegs Läder- & Skohandel.

— Riks 44 —

Sparta Björnlädersskodon.

Filial i Hede.

Gå alltid

vid behov av Herr- och Gosskostymer,
Sporttröjor, Mössor, moderna Skjortor, Kragar,
Slipsar och Underkläder m. m. till

Stina Englunds Herrekipering

där alltid alla varor säljas till lägsta priser.

Filial i Hede.

G. Westlings

Bageri

Rekommenderas.

Rikstelefon 91.

Glöm ej

**John Englunds
Speceriaffär.**

*Äpplen, Päron,
Druvor, Nötter
och andra goda saker
till billiga priser.*

GARL JOHANSSONS

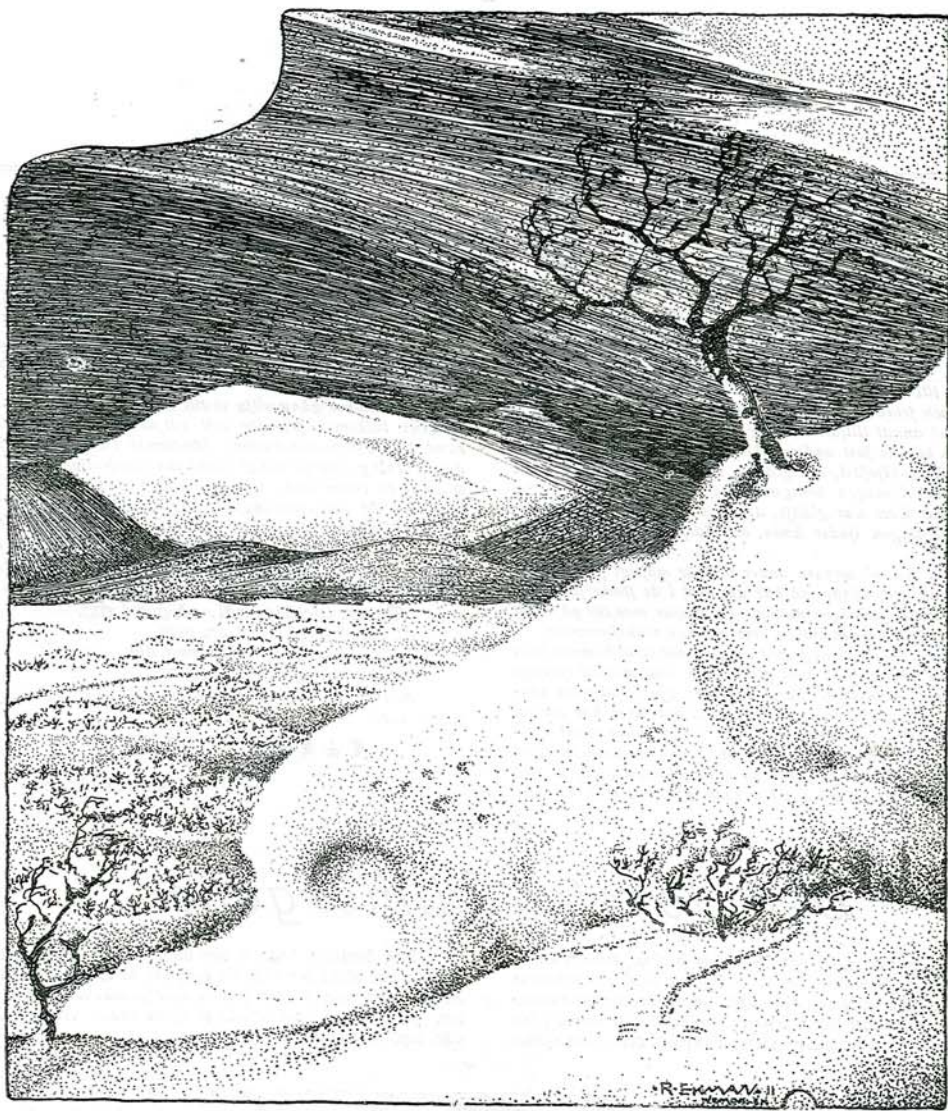
Skrädderi

Riks 43 Sveg Riks 43

Rekommenderas.

*Högfina engelska och svenska
Tyger ständigt på lager.*

Ista klass Skrädderi.

J U L N A T T

*Nu är den stilla julenatt
Med snö på kvist och gren,
Nu silar över jorden matt
Små stjärnors blida sken
Och dagern faller sällsamt skum
I skogens öde rum.*

*Nu sover varje livets frö
Som vakna skall en gång,
De slumra under frost och snö
En vinter kall och lång;
Och Sunnanbäckens bölja klar
I bojar stelnat har.*

*Vad det är tyst och underbart
I julens natt så lång,
Lyss, hör: från fjärran tonar klart
En juleklockas sång.
— Det är som steg på hennes bud
Naturens lov i natt till Gud.*

G. B. J:SON LINDÉN

JULHÄLSNING.

Djupt i människornas innersta finnes en sträng, vars blida, kärleksmjuka ljud inte alltid förnimmes under vardagslivets larmande och till rörelse och förvärv eggande bullerkonsert. Men i stilla stunder, då de dagshetsade känslorna mojnåt till ro och vila, då stiger silverklangen likt ett kärlekens och fridens källsprång med livsglädje, mod och kraft. Vid intet annat tillfälle märker man detta blida livsbrus så väl som kanske just under julhelgens fridsombonade tid. Ty då är det glädjefäst, och glädjen är all godhets källa. Den första julhälsningen bringades människorna i orden: "Se, jag bådär Eder stor glädje, den allt folk vederfaras skall." Den hälsningen ljuder ännu, och därför är julen en glädjens fäst.

Om det ej annars under året är möjligt för spridda släktingar och vänner så blir det dem i de flesta fall möjligt att under julhelgen mötas. Då rustar man till på bästa sätt för såväl det lekamliga som andliga välbefinnandet.

Det är dock ej nog med att göra det egna hemmet ljusst och glatt — man har även plikter mot sina mindre lyckligt lottade medmänniskor. Först när man gjort vad man kunnat för att avhjälpa nöden och lätta bekymren hos andra, blir julglädjen fullständig. Finnas å ena sidan varmt hjärta och öppen hand, så saknas inte å andra sidan ett tacksamt sinne — båda nödvändiga villkor för att glädjen skall bliva ömsesidig, vilket den bör vara, att giva med nöje och

mottaga med tacksamhet äro yttringar, som äro oskiljaktiga från den sanna julglädjen.

Även i år vilja vi med detta lilla blad i någon mån bidraga till att några av dessa våra medmänniskor skola känna lite julglädje.

På samma gång vilja vi till alla som bidragit till tidningens tillkomst, framför allt till de som lämnat bidrag samt till Ostersunds-Posten, Jämtlands Tidning och Ljusdals Tidning som välvilligt lånat oss illustrationsmaterialet säga vi ett varmt tack.

Nu är den efterlängtnade högtiden åter införd oss, och julljusen tändas. Må de sprida ljus och värme i alla hem och sinnen. Må vi alla, i vilken ställning vi än befinna oss, möta julhögtiden med glatt sinne och fira den i frid. Tänk på Tegnér's ord:

*"Är du lycklig, väl, så gläd dig
åt din lyckka med en var,
och ju mer du delar med dig,
desto mera har du kvar."*

Med dessa rader vilja vi uttala den gamla hälsningen till en var:

GOD JUL

Redaktionen.

Den första Julmorgonen.

Vid gryningen till nya förbundets härliga, solbelysta dag, framträder en himmelens häröld, en Herrens ängel och förkunnar för de förfäradе herdarne i "Betlehems ängd", det härliga budskapet: "I dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren i Davids stad!" "Rättfärdighetens sol" har uppgått, dess glans sprider sig allt mer och mer, dess uppgift är att upplysa en hel värld. så att den stora glädjen måtte "vederfaras allt folket." Aldrig tillförne hade ett sådant budskap nått ett mänskligt öra och aldrig mera skall det återupprepas. Men dess betydelse sträcker sig över människosläktets hela tillvaro från dess början och till dess slut. Halleluja! "Frälsare" — vilket budskap! Vilket evangelium i detta ord! En frälsare för förlorade, i dödens bojar fångna människor.

Hedarnes beslut var snart fattat: "Lätom oss nu gå till Betlehem och se det som har skett, och vilket Herren har kungjort för oss." De gingo. Och vad funno de? Det veta alla både små och stora. Aldrig har ett budskap från himmelen missvisat någon. De, som förneka dess sanning, äro alla sådana, som ej erfarit Jesu ords kraft i sina hjärtan. De förneka, vad de ej känna till. Alla, som likt herdarne, gått till Betlehem för att se, hava fått budskapet bekräftat, samt löftena infriade. Millioner vittnen kunna intyga detta. Hade herdarne ej trott, hade de säkerligen ej gått att undersöka förhållandet och så hade de blivit kvar i okunnighet och mörker. Man stöter sig på tron och vill utan tro förstå Guds hemlighet. Men utan tro skall Kristus och kristendomen bliva en hemlighet, en olöslig gåta. "Utän tro är det omöjligt att tackas Gud."

Men herdarne fingo ej blott bekräftelse på änglabudskapet, de fingo och glädje och fröjd för egen del, så att de under det de återvände till sina hjordar prisade Gud för allt, vad de hört och sett. Ja, de fingo även tillfälle att själva omtala, vad som blivit dem sagt om barnet.

Men den stora glädje, som fylldes deras hjärtan, var icke blott för dem, utan den skulle "vederfaras allt folket", således även dig som läser dessa rader.

Varhelst budskapet hörts om Kristus, Frälsaren, Barnet, har det spritt glädje och fröjd, lov och tacksägelse till Gud. Må vi alla, som tro och förstå, att denne nyfödde frälsare är "Kristus, den levande Gudens son", må vi utbreda nyheten om honom till alla folk! Det är det enda verkliga glädjebudskapet, som nått den i synd fallna världen. Vi skola genom detta budskap sprida glädje i hem och hjärtan, ja, bland alla folkslag på vår jord.

När vi nu i tidig morgontimme vandra upp till Herrens hus, för att lyssna till Julens härliga evangelium. Må vi då också av hjärtat instämma i tulpsalmen:

*Var hälsad sköna morgonstund
som av profeters helga mun
är oss bebådad vorden.
Du stora dag, du sälla dag,
på vilken himlens välbehag
ännu besöker jorden.
Unga, sjunga med de gamla.
Sig församla jordens böner
kring den störste av dess söner.*

Den gamlas julaffton

Den gamla hon sitter i ödsligt tjäll
På julekväll.
I granar, kring takåsen susen!
Vid uppslagna bibeln hon sitter och ser
På tröstande eviga sanningar ner
Emellan de brinnande ljusen.

Och skyar med vitaste svandun på
Under månen gå,
Där kall över havet han blänker.
Sin strimma han slår i dess i nattsvarta duk,
Men gravarnas fäll syns så mjällvit och mjuk,
När på den sitt silver han stänker.

Den gamla hon sitter i ödsligt tjäll
På julekväll
I granar, kring takåsen susen!
Hon sitter och tänker på hänsvunna år;
Kring minnenas värld sina armar hon slår
Emellan de strålande ljusen.

På rosiga kinder och ögon blå
På söner två
Hon tänker, . . . på döttrarna trenne,
Hon jularna minns se'n ett tjugotal år,
Då make och barn, dem ej råka hon får,
De sutto kring härden med henne.

Än lyser var stjärna så klar som då,
Och träden stå
Och vaggar sin topp i det höga;
Men öde är hyddan, där ljuda ej mer
De klingande röster; på juljusen ser
Ej mera ett ungdomligt öga.

Där borta vid kyrkan med mur omkring
Den syskonring
Man lagt i förvar under mullen,
Dit en efter annan av länkarna fem
Man burit: — i förtid bröt dödsängeln dem,
Men mjukt ligger snön över kullen. . .

Den gamla hon sitter i ödsligt tjäll
På julekväll
I granar, kring takåsen susen!
Hon slår kring de älskades själar sin själ,
Hon vet, var hon har dem, det synes så väl
Emellan de strålande ljusen.

A. F.

JULENSTUNDAR

Kom ihåg att julen detta år ingår med 4 helgdagar i rad; därför bör Ni i tid beställa dricka, rekvisitioner böra vara oss tillhanda före den 20 december för att medhinnas. Vi för ett gott måltidsdricka, samt för övrigt prima varor.

Nederlag för Carnegie porter.

A.=B. Svegs Ångbryggeri.

Rikstelefon 12.

O C K S Å E T T K Å S E R I.

Skriv ett kåseri om municipalfullmäktige bad denna tidnings utgivare med sin lenaste röst i telefon.

I ett svagt obehagat ögonblick gav jag ett halvt löfte, men då jag lagt ned luren greps jag av eftertankens kränka blekhet, och då jag kommit hem i min stilla kula och satt mig neder vid skrivbordet, insåg jag tillfullo att detta löftes uppfyllande skulle beröva mig mina få återstående hårstrån och bädda mig i en flera, flera dar förtidig grav.

Hur i herrans namn skall man kunna kåsera över Svegs municipalfullmäktige, denna krets av allvarliga kvinnor och män, som ingalunda tåla något skämt (för vilket ändamål de ha hälsovårdsnämnden) och själva hälst vilja ge på huden (för vilket ändamål de ha municipalnämnden) hur, säger jag, skulle då jag djärvas att kåsera över dem?

Vad skulle jag t. ex. säga om ordföranden, detta mönster av opartiskhet och lojalitet, som alltid är lika tillmötesgående mot de som ordet hava vilja, oavsett om de ha något att säga eller ej. Och hur skulle jag våga kåsera v. ordföranden? Han skulle genast ta fram sin tumklove och matematiskt bevisa att jag utgått från en falsk förutsättning och därför kommit till ett resultat som bleve totalt missvisande. Och vad skulle man säga om de tysta i landen, som nog ha vackra tankar, men ej bära fram dem inför detta forum.

Men vad nu då? Har jag nickat till under debatten! Nu slår ju ordföranden klubban i bordet och föredrager Svegs skyttegilles ansökan om ett anslag för nästa år av 300 kronor. Municipalnämnden har tillstyrkt och fullmäktige vilja ej höra motionen uppläsa. Ordet begäres av:

Herr Oscar Jödahl som för sin del fann motionen särdeles beaktansvärd. Det parti talaren tillhörde ville gärna verka för proletarietets beväpnande och utbildning i vapnens bruk. Bifall.

Herr Andreas Eriksson kunde inte nog förvåna sig över den föregående talarens yttrande. Med sin kända sparsamhet kunde han verkligen ej biträda detta förslag. Han hade som bekant förut yrkat avslag på en förenings begäran om anslag till bibliotek, då denna förening ägde en dansbana. Han hade sedan i utlandet företagit ingående studier och han ansåg nu att dans var ett gift. Han undanbad sig alla försåtliga anspelningar på rättgift, och kunde inte förstå vad man skulle med skjutning, då det lanns Rattidöd.

Herr A. E. Eriksson ville först framhålla att han ej ville avskeda revisorerna som påståtts. Däremot kunde han vara med om ett anslag av 50 %. Med den arbetslöshet, som talaren led av, tyckte han det kunde vara alldeles nog.

Herr vice ordföranden kunde inte underlåta att

granska föregående talarens yttrande. Om man utgår ifrån att 50 % + 50 fria skott — 25 % bomskott × detta med municipalsamhällets folkmängd, så fann man detta = 387,05, varför han ej kunde gå med på förslaget.

Herr L. Em. Larsson hade hört sägas att många skott gå över vallen ned i Ljusnan. Med nu rådande låga vattenstånd förelåg fara för fyllandet av denna och som ej varande vän av fylla, yrkade han att vallen skulle höjas för de 300 kr.

Herr Erik Kornberg ville ogärna gripna till storlägggen, men vid Branting och Thorsson ville han bedyra att han sällan hört maken till vansinnig debatt. Här talas om 50 %, när nämnden föreslagit 75. Tror herrarna och damerna att samhällets tjänstemän kunna leva på 50 fria skott. Tack för ordet!

Herr Vilh. Olsson hade med grämlse sett utgifterna för kommunen stiga i höjden. Han kunde inte förstå varför barnmorskan skulle ha 225 kronor i skytteanslag och gillet 300 kr. i vedbrandsersättning. Det borde räcka med hälften och räksten läggas på lönen.

Herr Per Hansson ville ej vara med att skriva av så stora belopp. Den, som inte vill betala skatt, ska' inte skjuta skott.

Fru Berglöw tyckte det var tråkigt att nykterheten jämt skulle angripas. Hon ville inte skjuta August Palm en gång.

Herr Halvar Jonsson ville högt och rent förklara, att skulle skyttegillet ha anslag så skulle detta användas till inköp av böcker.

Herrar Östberg och Olof Andersson yttrade sig ej, för ovanlighetens skull.

Herr ordförandens vänliga förfrågan om någon mer ville yttra sig besvarades ej, varför han förklarade debatten avslutad och tyckte sig höra övervägande nej för anslaget. Votering begärdes och så säger ordföranden efter uppropet och sedan en ledamot avstått från att rösta: »Voteringen har utfallit så att 9 röstat för och 9 mot anslaget. Självt röstar jag —

Här vaknade jag vid att jag slog huvudet mot det vita pappersark, varå kåseriet om fullmäktige skulle ha anbringats. Jag hade alltså drömt det vad jag nu i minnet här efteråt nedskrivit.

Det blev således ej något kåseri, snarare ett »dåseri» eller kanske rättare ett »därerit».

Men är det så redaktörn vill använda dårskapen, så gärna för mig, men jag fränsäger mig all rätt till framtida men och följden av detta drömspel, som härmed på heder och högaktningfullt förklaras med tillönskan om god jul och bra matsmältning.

Som ovan

In fidem.

HÄRJEDALENS BLIVANDE STAD.

— För »JULEN» av Lars Stenvall —

Sveg. Härjedalens blivande stad, ett uttryck som man ibland möter när det talas om Sveg. Troligen är det så, att Sveg är den enda förhoppning Härjedalen och dess folk har, ifråga om möjligheterna att en gång få en stad. Hur långt i framtiden det ännu kan vara innan man kan få se Sveg som stad, torde givetvis ej vara så gott att förutsäga. Det kan ju bli snart nog, och det kan även hända att det ännu dröjer många år innan Härjedalen får sin stad. Kanhända finnes det inom möjligheternas område att Sveg ej blir annat än vad det nu är.

Onekligen har Svegs samhälle under senare tid gått raskt framåt, och liknar mäst en liten stad. Raka breda gator, delvis med planteringar, men några större byggnader finnes dock ej som är så vanliga i en stad. Personer som ej sett Sveg på ett 15- till 20-tal år skulle säkerligen ej finna mycket av det som var Sveg för 20 år sedan. Att Sveg en gång blir stad torde kanhända vara tämligen säkert. En annan sak är dock om detta skulle ha så stor betydelse för Härjedalen dess folk och utveckling för övrigt. Kanhända är det allt för optimistiskt att tänka och tro på någon större utveckling för Sveg och Härjedalen. När Härjedalens skogar en gång står skövlade, och ej mera ger arbete och därmed inkomster, — när yxhuggen tystnat och kedjornas rassel ej mer förnimmes, då har man ej rätt att tro, att när skogen står öde, d. v. s. skövlad, det då är förbi: för vidare utveckling. Skogen är Härjedalens inkomstkälla, och när den en gång sinat ut, vad kommer sedan? Då är det troligen förbi med Svegs, och för övrigt Härjedalens framtid och utvecklingsmöjligheter. Vi ha svårt att tänka oss något annat. Ännu några år och det skall vara ganska tyst i Härjedalens skogar. Någon industri av större betydelse torde ej här vara att räkna med. Återstår således jorden. Dock är Härjedalen som bekant ett av Sveriges kargaste landskap, och att tänka sig någon större framtid som jordbruksland torde knappast ligga inom möjligheternas gränser. Därtill är jordmänen allt för karg och de klimatiska förhållandena äro som bekant ej heller de bästa. Vi får troligen komma överens om att Härjedalen och dess folks framtidsutsikter ej äro allt för lysande. Några illusioner om en blomstrande utveckling torde härefter vara uteslutna. Men det var ej om Härjedalens skogar jag skulle skriva, utan om Sveg, Härjedalens blivande stad

Sveg är Härjedalens folkrikaste socken, och var fordom som nu dess huvudort. Som det kanhända vore på sin plats, att vid ett sådant tillfälle nämna något om Svegs öden genom sekierna, torde några biografiska data från sekler som flytt vara av intresse. Det som är gånget intresserar ju oss alltid, mer eller mindre och forntidens mystik slår alltid en, må vi därför något sysselsätta oss med vad som fordom timat. Nutiden, dess jäktande liv och uppslitande strider är allbekant varför vi lämna den för en stund för att söka oss tillbaka till gångna tiders Sveg och vad som då förehades.

Sveg är troligen Härjedalens första socken, och nämnes såsom sådan sedan år 1403. Dock är därmed ej sagt att Sveg räknar sina anor som socken

från och med detta år. Det är ju mycket troligt att Sveg var socken långt därförut.

År 1273 hölls i Sveg ett allting, för utredning av vissa gränsförhållanden mellan Sverige och Norge. Det är i urkunden från detta allting namnet Sveg för första gången möter oss. Enligt G. Modin skrevs det då Sweig. Senare namnformer äro Swegh år 1426, Szveig 1460, Sveg 1463, Sveegh 1532, Svej 1573, Svig 1592, Sveij 1628, Sveg likaledes 1628. Detta är enligt Modin några former under vilket namnet Sveg förekommit genom tiderna, för att slutligen bli Sveg eller Svegsmon. Den ovan nämnda urkunden varigenom detta ting är bekant, lär enligt Modin i original finnas i den Arne-Magenanska fornskriftsamlingen i Köpenhamn och lär bestå av sex huvuddelar, bland vilka delarna 3—4 utgöras av vittnesmål som avgåvos vid alltinget i Sveg 1273. Som det kan hava sitt intresse återgiva vi enligt Modin, ett vittnesmål vid nämnda ting angående gränser mellan Sverige och Norge, i original och översättning.

Detta var boret ok suoret um landamaere og ramerki mellim Noregs konungs rikis ok Svía konungs i Sveigi i Heriardale a altingi. Bar Loden i Alrarkullæu, Pall i Löy, ok Simon i By, Eiriker Lafuorerson, Eyar or Arnafloa ok Gudmuudr bonde ok half tylift bonda or Afra dalenom, Halfuer i Stranumi, ok knazst Loden bonde muna, da er han fottor petta ramerki, at pa kunni enge maor pater noster i Skraumi.

I översättning lyder ovanstående som följer:

Detta blev vittnat och besvuret om gräns och råmärke mellan Norges och Sveriges konungars riken i Sveg i Härjedalen på alltinget.

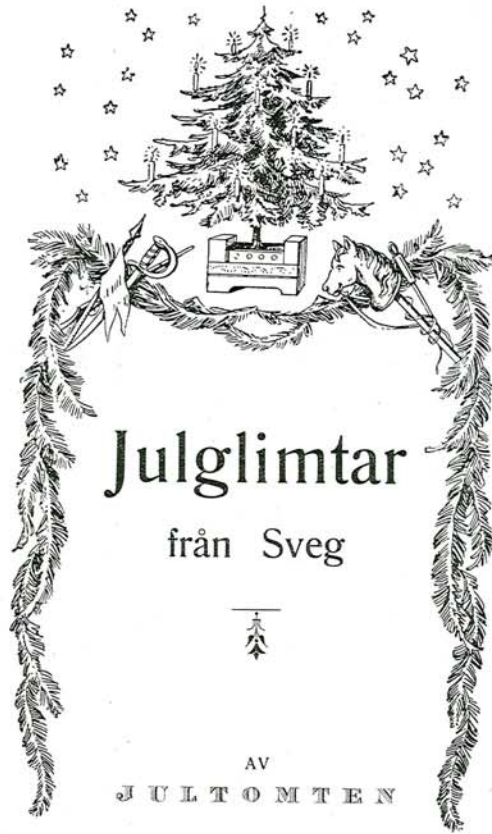
Vittnen voro: Loden i Alaskälla (Ulvkälla) Pall (Pål) i Löy? och Simon i Byn. Erik Lafoureresson, (Lavardsson) Eyar (Ejnar?) från Arnaflo och Gudmund bonde och sex bönder från Afradalen (övre dalen?). Gränsen börjar i Ström. Loken bonde sade sig minnas, att då han gående (med gång) uppmätte detta råmärke, då kunde ingen man i Ström Pater noster. (Fader vår).

De personer som skulle önska att närmare studera detta hänvisas till Erik Modins arbete »Härjedalens ortsnamn och bygdesägner, ur vilket arbete ovanstående är hämtat.

Sveg torde även vara den första plats i Härjedalen som erhållit präst och även kyrka. Den första kyrkan i Sveg uppgives vara byggd av Ljot Dagsson, en ättling i åttonde led av Härjedalens förste bebyggare »Härjulv«. Härjulv antages ha bosatt sig i Härjedalen omkring år 840, och Ljot Dagsson uppgives ha levat i slutet av 11-te århundrandet och torde man sålunda kunna antaga att Svegs och Härjedalens första kyrka räknar sina anor från denna tid. Den nuvarande kyrkan invigdes år 1847.

Av minnesmärken från tider som flytt, kan nämnas att ännu finnes spår av en skans på heden strax nordväst om kyrkan, och den skall senast varit i krigsdugligt skick åren 1710 och 1718. En avrättsplats lär även finnas i skogen strax norr om kyrkan där två missdådare lära med livet fått sona sina brott, och ligga begravna. Likaledes finnes norr om kyrkan en plats benämnd »Trollkäringloken«, ett minne från häxprocessernas tidevarv, där tre kvinnor avrättats.

I kommunikationshänseende är Sveg numera väl tillgodosett. Tre järnvägar finnas nämligen: Orsa—Sveg, Härjedalens första järnväg som invigdes år 1909. Vidare Brunflo—Sveg och Sveg—Hede.

Bland högtidernas långa rad
är julen bäst, ty den är glad.
Man skänker får och lever gott
och har på alla vis det flott.
Så även denna jul är god
med glädje stor och levnadsmod.

Nu låt vår tanke ila hän'
bort över gata, gränd och trän'
till vännerna i skilda hus,
och vi ska' finna lycka ljus
men också lite kuslighet,
som kanske vållar oss förtret.

Vi stanna först hos Skräddar'n röd,
som lindra vill den ringes nöd,
han läser i Das Kapital
om folkens international
och skriver: »Julehälsning tag,
I stridskamrater, över lag!

Revisorn nummer två han mår
vid skinka, ost och kaffetår.
Ger katten i de svåra brott,
som någon möjligen begått
och tycker livet det är kul
åtminstone, när det är jul.

Skogvaktaren på Övermo
tar enligt sin *lib'rala(?)* tro
en duktig grogg ur fyllda krus
samt slår sig ned kring tända ljus.
Nu glömmas alla nederlag
mot grannen uppå valens dag.

I »Gästis» festsal jular nu
grosshandlar'n med miljoner tu.
En glimt i denna skarpa blick,
hör ej till karolinens skick,
men nu han tinat upp och ser
åt kommissariern och ler.

Vår rika änkefru hon bor
i villa ljus, i villa stor;
i jul hon bjuder hem som gäst
båd' inspektor, kassör och präst.
För henne ungarlshjärtan slå.
O, må hon tänka däruppå!

Vår syssloman i systrars kår
vid jul nu ömma blickar får
samt allt vad tänkas kan av mat
från gröt till skinka uppå fat.
Ej ljuvligare ungarlstig
han nån'sin kan väl önska sig.

Vid Ljusnans strand i Engbergs bo
där firas julen, ska' Ni tro
av Jonas, vän av doktor Bratt,
av mat och dryckjom bliven matt,
bär solig min och kärleksglöd
åt honom är det ingen nöd.

På Jämtens vind, en handelsman
har julhumör som ingen an'
ty mången flicka väl han vet
nu dela vill hans ensamhet
och bli hans hulda sälla stöd
i lust och nöd, i liv och död.

Pragreformatorns namne må
ha skäl dock tycka si och så,
ty nog är julen kusligt skev,
där han begravd bland kort och brev
är hotad kvävas till att dö
framför en väntans långa kö.

På Övermon på högan vind
vår kandidat på lärdom trind
nu lyssnar i sin radi'lur
på toner båd i moll och dur
på glada tal i Aberdeen
på julrevyn uti Berlin.

Vi gitta icke tänka mer
om än det finnes många fler.
I stället vi till spisen gå
oss ner kring grytan där vi slå
och doppa glatt på gammalt vis
samt sjunga julens lov och pris.

Boktryckar'n sitter nu som bäst
med tapetseraren som gäst.
De skåla glatt på brodersvis
och glömma forna tiders is
samt sluta hult fostbrödralag
vid mattyngt bord på juledag.

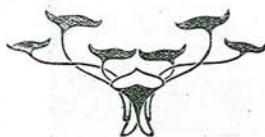
I Kåkstaden från litet hus
hörs Johans, Hildas glädjebrus
sin vackra julgran uu de prytt
med glitter, tomtar, fornt och nytt.
De svänga om. Hej fallera!
och tycka julen är bra, jaha.

Till Ulvkälla vår tanke går
till konstens son på sexti år;
sin ungarlsjul han firar där
och glad och fryntlig säkert är.
Han lagar mat, har mång't bestyr,
när trist blir hemma bort han flyr.

Vår Herröakademici
står småskollärarynna bi.
Han minnena från Lund har kvar
och julens nubbe nöjd han tar
samt styrer glad i håg sin gång
mot Svegsmon under jubelsång.

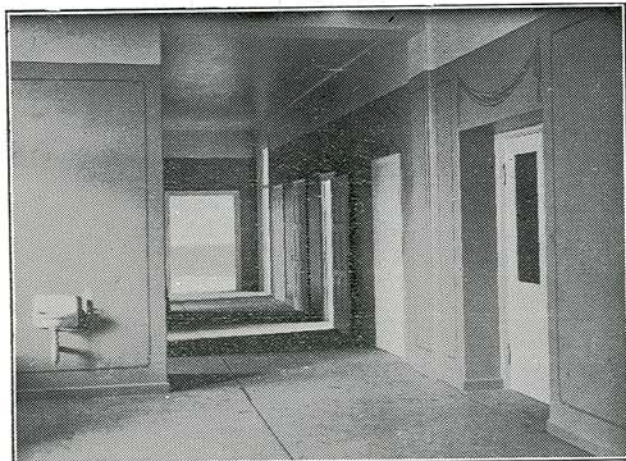
På Ytterbergets höga knätt
den rike har det inte lätt;
han får ej hjälp till sina djur
och därför är hans julmin sur,
men tjuren hans, som intet vet,
är pigg och glad och tjock och fet.

I Glissjöberg, Magistern där,
ej heller riktigt julpigg är.
Det annat var i forna da'r,
då politiker han ej var:
då hade han i hjärtat frid
och kul var livet juletid.

Två betydelsefulla

Länslasarettet i Sveg.

Interiör av lasarettet.

Mycket ha våra fäder fått utstå i kamp mot sjukdom och far-soter. Hur ha ej hela trakter av-folkats — och hur många enskild har ej fått duka under i den kampen.

Störst har denna nöd drabbat skogs- och obygdsbefolkningen. De lidanden som utkämpats i gård och koja när den mörkbemantlade sjukdomsgästen kommit på besök kan ej täljas.

Långt in i senare tid har Härjedalen haft det svårt i detta avseende.

Med allmänt jubel hälsades därför Landstingets beslut år 1911 om uppörandet av ett lasarett i Sveg.

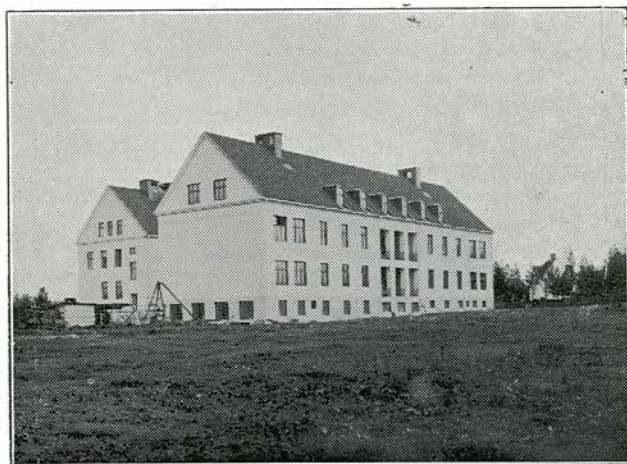
I nov. i år stod denna efter-längttade och välbehövlige sjuk-vårdsanstalt färdig.

Med den moderna inredning och med de starka krafter lasarettet har

Lasarettsläkaren
D:r MANFRED JONSSON.

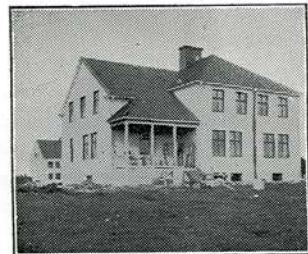
till sitt förfogande utgör det en trygg borgen för en fullgod sjuk-vård åt Härjedalens folk.

Lasarettet sett från sydost.

Lasarettet sett från nordvä.

Läkarebostaden.

Lasarettet har dragit en kostnad av kr. 1,250,000 men ingår här inventarier och inredning, plantering m. m.

Sedan den 20 okt. har lasarettet varit belagdt med patienter.

kulturella framsteg.

Från invigningen av Sveg—Hedebanan.

Fordomdags ledde endast färdestig från Osterled till Västerhav fram genom Häjedalens undångömda sagoland. Landets folk — odlaren och nömaden — trampade själva upp sina stigar över fjäll och myr samt genom skog.

Landet var ett land på sidan. Med sina egna vanor och sin egen lugna odalutveckling.

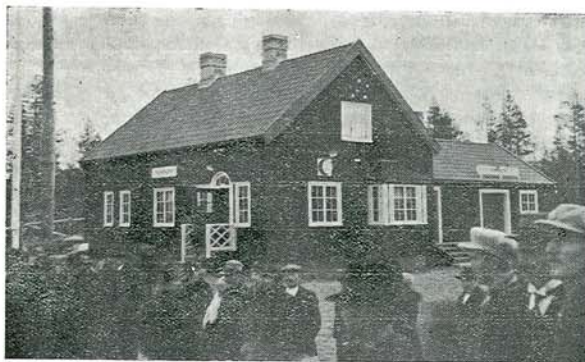
Så småningom blev väl färdestigen landsväg. Men länge — länge lät nyare tiders förbindelseled vänta på sig.

Först i början på detta århundrade kom Härjedalen i beröring med yttrevärlden genom Orsa—Svegsjärnvägen, sedermera genom Inlandsbanan men först i år den 9 nov. invigdes under stor högtidlighet *Härjedalens egen järnväg Sveg—Hedebanan.*

Må den nya banan, som landshövding Linnér i sitt invigningstal sade, tillföra Härjedalens folk en ström av friska intryck, göra blicken fri och värma hjärtat.

I stort sett är härmed landets djupa isolering bruten och många landets bebyggares kommunikationsbehov fyllt. Återstår nu endast att få vara med om invigning av Ljusdal—Svegbanan.

Sveg—Hedebanan har dragit en kostnad av ca 5,600,000 kronor. O. A. S.

Vemdalens station.

Invigningstågets avgång från Sveg.

Landshövding Linnér förklarar järnvägen öppnad i Hede.

JULAFTON I KOLKOJAN.

— För »JULEN» av H. Persson —

Det går en väg från den lilla byn vid Ljusnans strand rätt mot de blånande bergen i söder. I början är vägen här vintertid ganska hård och fast, men sedan blir han lösare och lösare, och slutligen uppdelas han i flera gångstigar över snöfältet. Det är kolarnas väg till de olika kolningarna där uppe på bergen. Just där vägen viker av mot bergen, nere i byn, synes en man vandra med en börda på ryggen. Han har varit i byn och provianterat och är nu på återväg till sin kolning i ödemarken.

Om man ej kände förhållandena skulle man tro sig se en neger här i ödemarken. Så förefaller den nersotade mannen, när man ser honom mot den bländvita snön. Sakta går han steg för steg upp mot ödemarken, och allt högre och högre kommer han, och slutligen befinner han sig så högt att han skådar ner på de rödmålade gårdarna i dalen.

Det är nog vackert, tyckte Nils, så var hans namn, att stå och skåda så här över dalarne och fjällen i den vackra solskensdagen nu före jul. Det var sällan man såg solen nu. Därför var den dubbel välkommen när den sken. Han måste rakt sätta sig på rotstjälpan litet, och se sig omkring, medan han vilade sig. Ja där i väster syntes Sonjället. Tänk så hjärt avstickande det reste sig mot de andra bergen, där det stod med snö på sin nakna hjässa. Och den långsträckt skogen så långt ögat nådde ända bort i fjärran.

Men han behövde rakt börja gå igen, för dagen var kort före jul. Och snart syntes Nils åter på väg mot vildmarken. Det friskade i med kylan på kvällskvisten sedan solen gick ned. Andedräkten stod som ett rökmoln om honom och istapparna växte i skägget, vilket var ganska långt för det var ej tid att raka sig, när man var i arbete. Vid mörkrets inbrott stod Nils vid kolkojan. Han hälsades med ett: Är du tillbaka far? Det var Nils' 14-årige son Sven. Gubbens första fråga gällde kolmilorna. De befunno sig i bästa skick, för pojken hade nyss tätat dem, och efter en par tre koppar kaffe var det sängdags.

Tiden gick med snigelfart där borta i ödemarken, men nu var det dagarna före jul. Nils hade länge känt sig krasslig, men ej så det var något att tala om, tyckte han. Han var ju van att trotsa den hårda naturen och han trodde att det skulle gå lika lätt att trotsa sjukdomarna. Men en dag låg den muskelstarke mannen och hostade blod. Du hostar blod, far, sade pojken. Nej, sade fadern, jag bet mig i tungan, därför var det blod. Han ville ej tala sanning för Sven. Han ville ej att pojken skulle bli orolig. Men upp orkade han ej. Därför fick sven sköta milorna.

Det var julafton. Himlen mulnade sakta och snart började en och annan snöflinga singla ner mot jorden. »Det blir oväder», sade pojken, »för jag hörde en uggle i Storsjöbråten». »Det tror jag ej sade fadern, för att behålla Sven trygg så länge som möjligt. Egentligen hade han de sista dagarna fruktat det värsta. Gikten hade varit särskilt besvärlig de sista nätterna och förråsten hade rävarna farit och

tjutit omkring kojans i flera nätter, vilket bebådade oväder. »Gör milorna så täta som möjligt i kväll», sade fadern. Han fruktade att Sven ej skulle klara dem om det utbröt oväder.

Snön började falla mer och mer och det började sakta blåsa en iskall nordavind över ödemarken. Mörkret tätnade, det blev mörkt som i en säck. Med ens högg ovädet in, det stormade som om alla naturmakter blivit lössläppta på en gång. Träden böjde sig nästan till jorden och snön vräkte ner i massor. Det pep och gnall i kajsringorna, och ibland högg stormen i, så Sven tyckte kojans skulle följa med.

»Jag är tvungen gå till milorna», sade Sven, »för de står och lyser». — »Ja gå då», sade fadern. Han visste, att om sonen stannade i kojans brunno milorna upp och med dem arbetsförtjänsten för följulsvintern. Men han visste också att Sven kunde gå vilse i snöstormen och aldrig komma tillbaka utan frysa ihjäl i den ändlösa skogen. Därföre var det med tungt hjärta han uttalade dessa ord.

Åter fick Nils ett hostanfäll. Det kom mycket blod, men han spottade ned det mellan säckmadrasen och väggen, för att ej Svett skulle se det. Och fast hållet i bröstet plågade honom försökte han le mot Sven, när denne tände lyktan och stod i kojddörren färdig att gå. Ett snömoln vräktes in i kojans, när Sven öppnade dörren och steg ut i snöstormen. Det var julafton.

Sakta stapplade Sven fram försökande följa den igenrade gångstigen. Men det gick ej. Han tog sikte på eldskenet som flammade till då och då genom de fallande snömassorna som vräktes ner från den kolsvarta himlen. Sven föll över en rotstjälpa. Stormens röst ljöd genom ödemarken likt ett råmande vattenfall, furutopparna brötos och torrfurorna stjälpes med uppvräkta rötter. Det var ej julänglarnas strängspel, ej heller smekande kvinnoarmar, och inte var det kyrkoglärnas brus i julottan. Det var den tomma verkligheten av naturmakterna i den hårda vildmarken som mötte Sven. Men han var son av sin fader och stoltheten vilade i hans bröst.

Han bröt fram mot milan, där han arbetade i sitt anletes svett. Först svängdes rocken av, sedan blusen och västen, och nu stod han i bara skjortan ute i snöstormen. Men ändå rann svetten ned för hans kinder och en och annan droppe samlade sig på nässpetsen och droppade ner på snön vid hans fötter. Han arbetade mot mot naturen, striden var hård, men Sven avgick med segern.

När kyrkklockorna ringde till otta i dalen, och folket började samla sig på kyrkbacken, gick Sven med rocken, blusen och västen under armen ned mot kolkojan. Stormen hade lugnat sig för en stund sedan, och allt var nu lugnt. Nu kom Sven ihåg fadern, han hade ej haft tid tänka på honom. Tänk om fadern varit hårt sjuk? Sven vågade nästan ej öppna kojddörren. Till sist beslutade han sig och steg in. Men fadern kände sig nästan litet bättre nu. »Det var hårt», sade fadern. »Ja naturen är hård», sade Sven.

FARBROR HÖGLUND BERÄTTAR.

Stundom kan man träffa personer med ett nästan fenomenalt minne. Gubben Höglund i Högvålen är en sådan.

I timmar kan han ur minnets skattkammare plocka fram saker från både nutid och forntid, nära och fjärran. Det var redan ett stycke in på småtimmarna, då jag en natt skildes från honom efter en dylik pratstund.

Bl. a. gav han en historik över ett par av vårt landskaps fjällbyar. Ransundet, några mil ovanför Hede är den ena.

Denna by grundades våren 1825 av Olov Jönsson från Hede och Halvar Persson från Långå. Jönsson som var fiskare och jägare, hade under sina färder upptäckt en sjö, som förutom fisk även gav en betydlig mängd vattenstarr. Och på den tiden var ju några foderstrån av betydligt större värde än ett lass trävirke.

Halvar Persson var ej vidare lokaliserad på platsen, men när han nämnda vår i sällskap med O. Jönsson besåg stället, mätte även han ha upptäckt möjligheterna där, ty de grepo sig genast an med byggnadsarbete. Ett gapskjul eller s. k. »fjällubu«, även kallad »busta«, var den mangådsbyggnad, som stod färdig att mottaga de båda familjerna, när de kommo flyttande med var sina tvenne kor. De sistnämndas härbärge blev de första nätterna troligen under något träd. Till vintern byggde de gemensam ladugård. De hade givetvis icke långt efter timmer, men så dro- do de ock fram det utan häst.

När de emellertid hade ordnat, där hemmen skulle bli, blev det »buföring«. De drogo en halv mil österut, där det fanns rikligare bete än hemma vid nybygget.

Där byggde de först en sommarladugård, vilket gick så till, att de fällde en stor gran över en dalsänka, kvistade den undre sidan och tätade »taket« med kvistarna. Själva bodde de troligtvis under någon stående gran den första natten. De två följande dagarna byggde de ett storås — en fyrkantig byggnad med eldstad i mitten och rökhål i taket. Två karlar högg timmer och timrade väggarna den ena dagen, och den andra togs taket på samma sätt; och härmed var Östvallens säterställe färdigt att användas de första åren. En gård skulle ock byggas hemma vid ny-

bygget till vintern och foder bärgas åt kreaturen samtidigt som de ur skog och sjö skulle skaffa mat åt familjerna. Kommande vår skulle de bygga den andra gården, bryta odlingsland o. d.

Men ännu återstod en sak. De hade ingen äganderätt till sina hem. Olof Jönsson hade någon gång skrivit till K. B. i ärendet men ej fått något svar, varför han beslöt att göra ämbetet personligt besök. Till fots tillryggalade ha: den långa vägen till Östersund och fick på bestämt klockslag företräde hos vederbörande, som för tillfället visst var någon slags vikarie och tydligen ej vid bästa humör. När Jönsson frambar sitt ärende, fick han till svar: »Sånt bråk bryr jag mig inte om«. Gubben var dock ingen hare utan svarade lugnt:

»Ja, jag söker ämbetet jag«.

Det tog. »Jaa«, kom det så småningom, »inte kommer jag dit och bygger, och inte kommer Kungl. Majestät heller«, och så blev Ransundet avvitrerat från kronans mark år 1845. De båda nybyggarna betalade ingen jordlösen utan endast avvitringskostnaderna, men de torde ej heller ha så stora rikedommar i klingande mynt.

Nu består byn av fyra vackra gårdar. och den femte är under byggnad. Gårdarna ha övergått från far till son och äro alla självägande.

Denna lilla kulturskildring lär oss, att våra fäder ha haft stål både i arm och vilja. Våra vänner O. Jönsson och Halvar Persson fingo säkerligen ej ligga på latsidan. Ja, vem vet om det inte fanns nätter de första åren som de inte lågo alls. Lyckan var dem heller ej alltid bevägen. O. Jönsson fick t. ex. om några år två kor riven av björn.

Vörda fädrens höga minne
människa som tanklös går!
Vörda deras tro och dygder
deras arbete och id!
Och de tegar och de bygder
som åt barn av våran tid
bröd och skydd och frid bereder
vörda och visa heder
med att du med vett och sinne
träder in i fädrens spår.

—g

Härjedalingar!
PRENUMERERA PÅ
Östersunds-Posten
Länets mest spridda tidning.
Orädd och vaken! Rikt illustrerad!
PRENUMERATIONSPRIS:
Helt år kr. 10:—, tre kvartal kr. 8:—, halvt år
kr. 6:—, ett kvartal kr. 3:50, en månad kr. 1:25.

Härjeåns Kraft A.-B.
Tel. 137 — SVEG — Tel. 137
UTFÖR
ELEKTRISKA INSTALLATIONER
— för belysning och kraft. —
LAGER AV
ARMATUR, GLÖDLAMPOR, BIL-
LAMPOR och Elektrisk materiel -

NÄR ZAKARIAS ANNONSERADE.

Var Zakarias bodde eller bor förblir en hemlighet. Det skulle vara en indiskretion att i detta sammanhang nämna Älvros eller Lillherdal eller någon annan av socknarne i Svegrakten. Då Zakarias nämnes vid namn, är gränsen för det tillåtna nådd.

Han gick i stallet och smågolade. Han var glad och tyckte, att världen ändå var bra skön att leva i.

Zakarias hade annonserat och nu väntade han en hushållerska. Om tycke uppstår, stod det i annonsen. Hos Zakarias hade det redan uppstått. Han arbetad: upp sin fantasi, som inte var tränad för högre flykt, och såg för sin själs öga ett intagande väsen, som skulle förljuva hans liv och göra Snipen, som vi ju kunna kalla hans lilla gård, till ett paradys.

Han hade haft otur med sina hushållerskor. Den ena nappade en pojke i granngården till sig och den andra for ifrån honom nästan utan att säga adjö, emedan han ville blanda sig i hushållet och var snål och oresonlig. Signe på Berget skulle han kunnat få. Men hon var för fattig. Stackars tös! Bringat henne i olycka hade han och för denna synd hade han fått hela bygdens ogillande. Men nu skulle det bli annat av. Serafia Fagerkvist hette hon, och femton-tusen förfogade hon över.

Dagen före julafton skulle hon komma. På kvällen och med en grön kvist på bröstet. Zakarias skulle också ha en grön kvist på bröstet, men han nöjde sig med att stoppa kvisten i fickan. Tids nog att fästa den på sig, sedan han kastat en första blick på Serafia.

Brunte travade raskt undan och i släden satt Zakarias nyrakad, med manschetter och blanka galoscher på fötterna. Det var en grannkväll med måne och tindrande stjärnor.

Zakarias ställde in hästen på det vanliga stället och sneddade iväg över torget ned till stationen. Han höll sig i skuggan. Det kändes som om människorna, vilka snodde omkring honom, sågo rakt igenom honom och hakade upp blickarne på den gröna kvisteu i fickan. Detta kändes besvärligt.

Omsider kom tåget. Han stupade på näsan över en koffert, som en ohängd stationskarl ställt i vägen för honom. Men detta var ursäktligt. Han, Zakarias, hade fått ögonen på en grön kvist. Men kvist ger inte det rätta begreppet om det föremål, som guppad upp och ned på den höga barmen. En hel liten gren var det, stor som en ordinär dammvippa. Från den gröna kvisten for blicken vidare. Ett grovhugget, rödbrusigt ansikte, en hopknipt mun och en försvarlig skäggtofs på hakan. Inte behöfde den, som hade sådana kännemärken, spöka ut sig med gröna kvistar.

Zakarias kröp bakom tidningskiosken. Där låg skuggan tätast. Handen dök alldeles omedvetet ned i fickan och fingrarne slötos om den gröna kvisten. Den kunde aldrig döljas för väl.

Snart nog hade han sett tillräckligt av Serafia,

som gick fram och tillbaka på perrongen med höguret huvud och blickar, som trängde in överallt. Endast till Zakarias nådde de inte. När han smet från sitt gömställe, fick hon syn på honom, men inte kunde hon tro, att den mörka figuren, som till hälften nedhukad smet in i de tätaste skuggorna på gångstigen utmed järnvägsspåret, var den Zakarias, som skulle möta henne med en grön kvist på bröstet och ömma känslor under kvisten.

När folket skingrats och lyktorna släcktes vid stationen, klev Serafia fram till stationskarlen och bad honom skaffa ett snyggt nattkvarter. Serafia var strängt moralisk och hade en låg tanke om hotellen. Nu hade hon slutat att vänta på Zakarias, men innerst i hjärtat önskade hon dock ingenting högre än att få tag i honom. Då skulle han få veta, vilket kräk han var.

Hon skulle kunnat riva ur ögonen ur skallen på honom, tyckte hon. Och om han kom och formligen rullade sig på jorden för henne, så skulle hennes femton tusen raka hans näsa förbi.

Men Zakarias tänkte inte alls rulla sig på jorden för Serafia. Han höll på att späna för Brunte, när Serafia gick i dessa tankar. Och han flåsade som en bälg. Hade halvsprungit och var klädd i sin nya vinterkappa, som han skaffat med tanke på Serafia.

Zakarias hade huvudet fullt av tankar på hemvägen. Och ju mer han tänkte, desto klarare trädde bilden av en ung kvinna för hans ögon. Det var inte Serafia. Det var en finhyllt, litet blek liten kvinna. Hon hade varit glad och jublat som en lärka förut. Men nu var hon tyst och hade ett lidande uttryck i sitt fina ansikte. Och det var han som drivit bort glädjen hos henne, som förstummat sången och presat fram tårar i ögonen. Vad hade han tänkt på egentligen?

Brunte vände till hälften sitt huvud mot husbonden, när denne drog i högertömmen. Skulle de inte hem. Vad hade de på berget att göra?

Ty Zakarias åkte till Berget. Och där ställde han in Brunte i skjulet och lade täcket över Bruntes blanka kropp. Det kanske kom att dröja.

Bara en halvtimme senare satt han på soffan vid fönstret och hade Signe vid sidan. Han höll i båda hennes händer och lutade sig fram emot henne. De båda gamla på Berget sade ingenting. De bara sågo på de två på soffan och på den lille bytingen i barnvagnen. Skulle han ändå få en far, den lille stackaren. Men mor kände sig högtidligt stämd. Julen kom bestämt tidigare än vanligt i år. Hon måste ordna med kaffet.

— Jag kommer då och hämtar dig och den lille i morgon — sade Zakarias, när han stod med Signe i förstugan och var färdig att fara hem. Och sedan var han tvungen att kyssa den lilla röda munnen, emedan de mörka ögonen strålat så grannt emot honom. Att han inte förr sett hur de ögonen strålade.

Zakarias hade aldrig haft en sådan julafton.

EN JULAFTON I KÅKSTADEN.

Det är julafton i en liten röd stuga i Svegs kåkstad. Lilla 11-åriga Anna och hennes 7-årige bror, Johan, ha tagit på sig sina enkla högtidskläder och vanka omkring på golvet i högtidlig stämning. På bordet brinner ett julljus kastande ett matt skimmer över det lilla fattiga, men likväl rena och snygga hemmet. Anna har hela dagen klätt, pyntat och gjort fint. Julgranen har fått plats i ett hörn invid spisen, i vilken man gjort upp en brasa, som sprider värme och ljus. Julklapparna ha tagits fram, och nu sitter den lille rödkindade Johan och ser förnöjd på den i rödluva och träskor klädda tomten han fått av en rik fru, åt vilken hans mamma tvättat. Anna maler kaffebönorna och ser då och då på den lilla jultidningen, vilken hon fått som premie i skolan.

De äro ensamma hemma, mamman deras, tvätterskan, har varit borta hela dagen och sade, när hon gick, att hon inte kunde väntas hem förrän sent på kvällen, ty det är så många rika människor, som behöva hennes hjälp just nu. För Johan och Anna är mamma allt, isynnerhet nu, sedan deras far dött, och hur gärna skulle de inte vilja ha henne hemma denna julkväll? Men hon måste vara borta — borta för att bereda andra trevnad och glädje.

Det är vid 7-tiden på kvällen. Kaffet pyser och Anna lägger på bönorna, medan hon står och tänker på julen och vad läraren sagt om denna, på mamma, på Jesusbarnet, på julklappar, grytdopp och mycket mera. Läraren har ju sagt, att julen är en glädjens högtid, och att man då skall vara glad. Ja, nog vill Anna vara glad alltid men riktigt glad kan hon inte bli, ty hon vet, att mamma ej kan vara glad; hon har så många svårigheter att kämpa emot, i all synnerhet nu, då sorgen efter far tynger. Mamma dröjer och lilla Anna får denna kväll sitt huvud fullt av tankar, nya och gamla, glada och sorgsna, men mest det sistnämnda. Hon tänker på far, deras enda stöd, som efter ett strävsamt och hårt liv blev sjuk och rycktes bort lämnande dem i djup sorg, på deras lilla stuga, som hårda människor ville ta ifrån dem, innan far ännu var begravd, på mammas sömnlösa nätter, då hennes farhågor för att brödet skall tryta och vreden ta slut, så att de inte få något att doppa i kaffet eller värma sig med. Läraren har ju alla fall sagt, att vid jul skola alla vara glada, och Anna, som tycker om sin lärare, vill så gärna vara sådan han säger. Hon försöker därför att jaga bort alla vemodiga tankar genom att tänka på sådant, som är roligt: på strumporna, som hon fått efter Luciafesten, på berömmet hon fått i skolan för att hon är flitig, snygg och ordentlig, på den snälla tanten, vilken givit Johan jultomten, som han gläder sig så åt. Kaffet pyser över på nytt. Det är kokat och Anna lyfter det bort från elden. Men mamma dröjer ännu och åter få glada tankar vika för dystra. Läraren sade, när han talade om julen, att vid jul böra de rika hjälpa de fattiga, ty det är kristet att hjälpa. Har nu någon hjälpt dem? Nej, just ingen. Anna tänker, att kanske ingen har tänkt på dem, eller kanske inga verkligt kristna finnas i Sveg. Så drar Anna en djup suck, och så kommer hon att tänka på, att det verkligen finns en människa, som hjälpt dem en gång, och det var när själviskheten ville ta från dem deras

kära lilla stuga, deras enda tillflyktsort och det enda ställe, där de kunna elda en brasa och osedda smeka sin mamma och torka bort hennes tårar. Den mannen hade då sagt, att det var hjärtlost att ta ifrån mor hennes stuga, och det lyckades honom och hans anhängare att rädda den åt oss. O, vad Anna är tacksam! Hon skulle vilja omfamna, ja, kyssa honom. Hon vet många, många andra, som också tycka om den mannen, emedan han hjälpt dem och vill hjälpa ännu mer. Han handlar väl kristet om någon, tänker Anna. Men, när hon tänker så börjar hon fundera över, varför det på en del håll talas så hårt om honom, varför prästen, som bör vara de fattiges vän och beskyddare, hatar och och klandrar honom, varför tidningarna beskylla honom för så mycket ont, då han blott gör gott. Ja, dessa frågor, som Anna nu grubblar över, är hon inte vuxen att själv besvara. Läraren har visserligen flera gånger påpekat, att det goda inte täles i världens ögon, att t. ex. den, vars minne firas under julen, blev avskydd hatad, misshandlad och dödad för att han ställde sig på de fattigas sida, att många ädla karaktärer i likhet med honom fått erfaras, att otack är världens lön. Allt detta är för djupsinnigt för den 11-åriga Anna, men hon tänker i alla fall som så: »Om alla hata och smäda mannen, som räddat vår kära lilla stuga, så skall jag ändå känna tacksamhet mot honom. Som vuxen vill jag ta honom i försvar och kämpa med honom. Han kämpar ju för det, som är rätt och ädelt, och varken han eller vi andra, som stödjade honom, behöva då misströsta, ha vi än hela världen emot oss».

Anna dukar bordet. Det är inte många rätter, men det är så många det fattiga hemmet har. Det är ju julafton nu och allt måste tagas fram tills mamma kommer hem. Lille Johan tänder julgranens fem ljus, vilka lysa på bibelspråket över sängen, på kissemissen vid spisen, på tomtens röda näsa och guld-förgyllda träskor och på mammas helgdagskjol borta i hörnet. Ute piper vinden och genom springorna i golv och väggar få de små en känsla av, att den är kall.

Nu höras steg utanför; en hand fattar dörrklinken, dörren rycks upp, och mamma träddr in. Hon ser blek och trött ut men får vid åsynen av sina kära små en ljusglimt i sina annars allvarstygda drag. Anna och Johan sola upp. Med ens lämna alla sorgsna tankar Anna och med strålände ögon utropar hon: »Nu är det ju, nu är lilla mamma hemma! Välkommen rara mamma!» Så blir det omfamningar och kyssar. Mamma tar fram godsaker, vilka hon fått av den snälla läkarfamiljen, hos vilken hon varit och ordnat för julen. Alla tre slå sig ned kring bordet. Johan håller en stor smörgås i den ena och tomten i den andra handen, medan han låter blickarna fara än mellan mamma och Anna och än mellan den stora apeisinen och nötskålen. Kissemissen spinner belåtet och stryker sig utefter hans haka. Anna serverar kaffet, skjuter spiselspjället och ber mamma tala om hur julen firas i de hem hon varit, vilka julklappar doktors Petter fått, hur hans julgran ser ut etc. etc. och snälla mamma talar om en del. Ävenså komma djupsinnigare frågor sådana som: »Varför behöver mamma slita så ont hos andra, då ingen hjälper oss?»

Varför skall den rika änkefrun ensam ha femton rum, när vi äro tre om ett enda? Varför äro människor så goda mot henne, medan de visa sig likgiltiga mot mamma, som hjälper så många? »Dessa och flera andra liknande frågor är mamma för trött att nu besvara. I stället smeker hon förstående lilla Anna på kinden och stryker Johan över lockarna. Till sist suckar hon: »Ja, lilla Anna, det är svårt att vara fattig, ty någon rättvisa finns inte på jorden, så länge penningen styr. Vi få lida, och de, som ta oss i försvar få göra detsamma: bli åtalade, dömda och hänade. Men, kära barn, fålamod bara! Som människor ha vi alla samma rätt till det goda, världen har att bjuda på. Kanske en ny tid gryr även för oss, förtryckta! Kanske, om vi äro eniga och trofasta våra hjälpare, skola också vi en gång bli lyckliga! Mammans sista tankar kan Anna inte förstå, men hon erinrar sig vad hon tänkt, innan mamma kom.

Matbordet dukas av och mamma tar fram psalmboken, läser högt om Jesu födelse i Betlehem, om änglarna, herdarna och lovsången. Anna och Johan sitta med sammanknäppta händer och lyssna andäktigt. Kisse missen har krypat upp på Annas vänstra axel, sitter där hopkrupen, spinner och ser belåten och godmodig ut. När mamma slutat att läsa säger Anna att läraren sagt, att det inte är riktigt jul utan att en julpsalm sjunges på julaftonen; så gör man i hans hem. Och mamma säger då, att hon så gärna vill höra sina små sjunga, och inom kort höras tonerna av »Var hälsad sköna morgonstund» därinne i det fattiga käkstadshemmet.

Klockan slår tolv och snart slumra alla tre i hemmets enda bädd och drömma, — drömma om jul under lyckligare förhållanden.

G. Tånge.

F J Ä L L V I N D E N.

— För »JULEN» av Lars Stenvall. —

Det var en mörk och dyster kväll i december. Hela dagen hade de små kalla flingorna sakta och tyst fallit ned mot jorden. Det var ju snart jul, och utan snö ingen riktig jul. Det blev allt mörkare och mörkare, och allt tätare föllo flingorna. Skogen stod där så tyst och högtidlig i den sällsamma skruden av små vita flingor. Allt var mörker och stillhet, hela naturen tycktes stå undrande inför tystuaden och flingornas älvdans.

Men så med ens, vad var det egentligen, det ljud som en tung suck genom den stora skogen och stillheten. Det susade så underligt och sakta började de skyhöga granarna böja sig. Vad kunde det vara? Jo, det var ju bara fjällvinden som kom susande genom skogen frisk och glad som alltid. Hej, här kommer jag, susade den glatt och ryckte och slet i trädens kronor. Den susade framåt i obändig kraft och sopade fram över slätterna med oanad hastighet virvlande upp den nyfallna snön i en sällsam häxdans och ute i bygderna roade den sig med att hupa stora drivor överallt där det fanns vägar och stigar, till de små vanmäktiga människornas förtret.

I ett nu var den framme vid gamle Niklas stuga där den på ett något våldsamt sätt stängde igen Niklas vedbodddörr.

Niklas själv tittade ut, undrande i sitt stilla sinne vad som stod på. I samma ögonblick vor fjällvinden framme och ryckte färskinnsmössan från Niklas huvud och lekte tittut bland hans tovigta hårtestar så de stodo åt alla håll och mössan den rullade gladeligen i stora skutt nedför backen.

Niklas körde näven i byxfickan och svor över blåsvädret och den tokiga mössan som han troligen inte mer skulle få se.

Niklas stegade iväg in, men uj, uj hur där såg ut. Svart överallt och katten och gumman stod i en var sin vrå och jämrade sig.

Medan Niklas var ute hade fjällvinden tagit sig friheten hoppa ned genom skorstenen, föga aktande på Niklas gumma och hennes grötgryta blev svart av sot från skorstenen. Ha, ha, ho, ho, hi skattade Niklas. Det var då för lett det här. Titta på käringen, skattade han. Du ä' visst fin nu, ha, ha, ho, ho, hi.

Niklas hade tydligen glömt sitt möte nyss med fjällvinden och sin förlorade färskinnsperka. Jäklar i den lede, ser du inte ut som hin själv, utlät sig Niklas.

Håll truten gubbstrutt, fräste gumman igen. Du har då jämt käftamentet i gång gubbstut, ditt lea stycke. Titta på katta får du si och titta i grötgryta å sej om dä' ä' nå' ä' skratta åt ditt sakramenskadet kreatur. Dä' ä' gröt lagom åt en tocken en som du dä, tyckte Niklas äkta häilt, där hon stod och sökte torka sotet av sitt allt annat än sköna anlete. Usla blåsväder att fara fram.

Men fjällvinden stannade ej länge i Niklas stuga, han susade framåt efter behag i sin glada och ystra lek, föga bekymrande sig om den förtret han vållade människobarnen han träffade på sin väg.

Fjällvinden var fri och glad och gladde sig på sitt sätt åt friheten. I susande fart for den framåt sopande igen varje väg han såg, och packade stora drivor här och var mellan stugorna.

Snart nog hade han fullgjort sitt upptåg i bygden och närmade sig åter storskogen. Därinne i storskogen var fjällvindens makt bruten och han var trött på sina galna upptåg för en stund, att jaga fram som förut. Sakta och varligt susade den i de skyhöga trätöpparna. Den tycktes vilja sluta fred med storskogen och dess bebyggare.

Så var det åter stilla och öde, endast flingorna fortsatte att falla i den mörka stilla decemberratten.

BESVÄRLIGT FOLK.

Under denna rubrik skrev sign. "Vagabonde" i D. N. för en tid sedan några tänkvärda ord som vi icke skulle vilja gå förlorade för denna tidnings läsare, synnerligast som vi för de artiklar som förut varit synliga fått uppbära en del obehag. Sedan det blivit bekant att även i år en tidning skulle utkomma tog en person, som på ryktets vingar hört talas om att han möjligen skulle bliva ihågkommen, sig före att utslunga en hel del mindre vackra ord mot oss. (Lär man ut sådana ord i skolan bör den lärare som lär sådant genast bliva avskedad). Därtill avgav han en skarp varning att ej skriva något om honom.

Vi tillägga blott att vi ej taga ad notam några varningar och citera:

Människor reagera på olika sätt då de anse sig förrättade. Somliga smälla genast till. Alldeles som djur. Hugger, bits, sticks. Det är som att trycka på en knapp. Sådana människor ha alltid pretentioner på att bli ursäktade, vad de än ställa till. Det har ju nämligen skett i överflin, de menade ingalunda så lilla.

Nåja, den sorten har jag överseende med. Fast de ju äro vådliga för den allmänna säkerheten. Men det finns andra. De som bli ilska först efteråt. Så där dagen efter. De äro avgjort farliga. Men värst är den långtjurande typen. De som sakna alla generösa impulser och som, liksom en utexaminerad nurse sin baby, vårda en förolämpning — inbillad eller verklig, avsiktig eller oavsiktig — och som hellre låta hela världen ramlå än de orka med att göra en flott gest. Sådana människors sårade fåfänga eller på något sätt trampade liktorn läkes aldrig. Efter år och åter år, även sedan den stackars syndaren eventuellt lyckats erhålla "förlåtelse", tas saken upp igen. Lika bedärande färsk som då den var helt ny. Världskrig börja och världskrig sluta, kungatroner trilla och revolutioner braka fram över länderna, tiden, som förändrar allt, rör icke på den långtjurande individen. Han ensam i världshistoren glömmet ingenting. Och lär ingenting.

Brottslingen må — om han är av motsatt kön — ta alla kärlekens appell till hjälp och, om han är av samma kön, allt sunt förnuft och ärlig ånger. Den långsinta individen släpper icke sin förolämpade attityd. Jag hade en gång i tiden det nöjet att känna en som förde bok över de människor som "förolämpat" honom, av rädsla att möjligen glömma någon!

Jag blir alldeles hysterisk när jag ser sånt folk, antingen jag själv eller någon annan är brottslingen. Jag skulle vilja skaka den långsinta och tillropa honom: synda inte på näden, människa! Det är mer än troligt att du själv i alla högsta grad behöver överseende. Nu skiner solen och det regnar, men, människa, om några år är du död. Stendöd. Tro mig, den förrättade oskuldens attityd kommer icke att klä dig inför vår Herre.

När jag ser människor gå och spilla bort dagar och år av sitt liv på ovänlighet mot varann och ett ofruktbart och jolmigt rättshaveri skulle jag ha lust att som Johannes

Döparen gå ut och äta gräshoppor, om blott denna osmakliga diet gäve mig makt att med kläm säga vad jag ville. Det nämligen att det finns intet löjligare än att gå omkring och göra livet ledsamt för sig själv och andra.

Ett barn är aldrig småsint. Det kan ha svårt att be om förlåtelse, men hur redoboget är det inte att ge den? Det mäter inte och väger inte. Det ger.

Turken. Sägspånen, som Ni tycks hava en stor dosis av i Edert huvud har synes det oss blivit grundligt omskakat strax före författandet av de till oss insädda verserna, eller också är Ni mogen för att bli intagen på Onet.

Vi måste genast lägga opuset i kaminen och bränna det. Åt papperskorgen vågade vi ej anförtro manuset ifall det möjligen skulle medföra smitta.

Tapetus. Red. beklagar på det djupaste att vi ej kunde taga in Edra arga utgjutelser i form av vers. Ni borde taga några lektioner i verslära så att Ni något så när har reda på rim och meter. Vi beklagar ännu djupare den hjärtevända som drabbat Eder i och med småfolkets i val visade avoghet mot katekespluggen och vill så gärna trösta.

Vi anse det tyvärr föga troligt att Svegsborna vid nytt val komma att ta hänsyn till Edra ömma känslor; lertalet komma nog att liksom förut välja nyktert, men därför bör Ni inte misströsta. Ni behöver ju ändå ej låta Edert käraste fara, alldenstund hon så gärna vill stanna i vår landsända. Varför inte genast knyta hymens band med henne? Varken goodtemplare, bolsjeviker eller andra kunna förhindra Er härtill. Gör åtminstone ett försök i den riktningen och kanske svärmodet, som nu tynger Edert sinne då flyr för evigt, och som nu tycks gå ut över alla som Ni kommer i beröring med.

Lasarus. För sådana högtravande manuskript har vi ingen användning. Läs för övrigt vad vi säga till "Turken."

Red.

Oerhört svår drukkingsolycka.

Uppdragen.

Om uppdragningen av ett ur blir försummad, avstannar snart hjärtverksamheten, och om en urmakare inte skulle bli uppdragen i rätta ögonblicket, är det fara för maskineriets avstannande. Man hade härom dagen nöjet erära, eller krönikan hade den smärtsamma plikten tillkännagiva, att en urmakare gick ner sig på Sandtjärns is. Hans minne genomgick i farans stund på några ögonblick en mångfald lyckliga dragningar; och han blev själv i tid uppdragen.

Tick Tack.

Alla slags

GUMMISTÄMPLAR

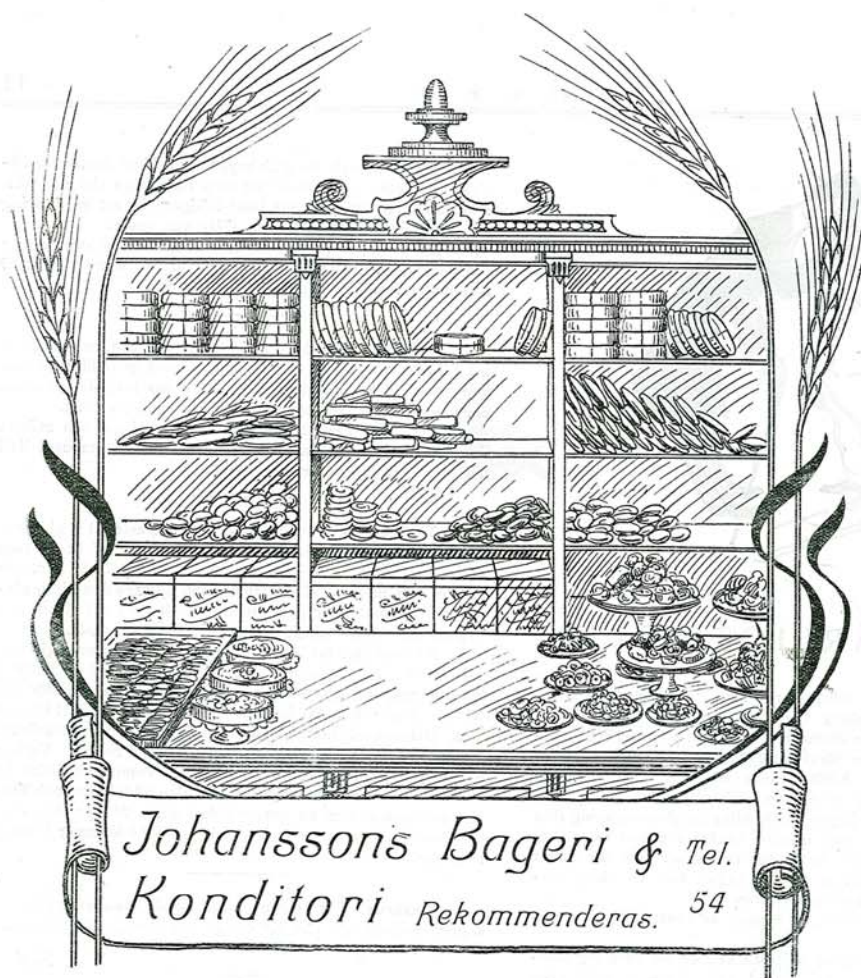
samt

DÖRRSKYLTA

i äkta Silver och aluminium be-
ställes billigt i

Svegs Boktr. & Pappershandel

Prover finnes till påseende.

Berglöws Skrädderiaffär Tel 56
 Rekommenderas!
 Förstklassigt arbete!

P. E. WAHLSTRÖM

Firman grundad 1875

— S V E G —

Riktel. 50, 118, 110

Lager av Mjöler, Specier, Kolonialvaror,
 Fotogen, Benzin, Oljor etc. i parti och minut

LJUSDALS TIDNING

Härjedalens Tidning

äger jämn, god spridning

Det lönar sig att gynna den med prenu-
 meration och annonsering

Expedition och redaktion i Sveg, telefon 6.

Annonsförmedling till alla tidningar.

Pär och Pål

på väg till postkontoret diskuterande den vid varje nyår
 brännande tidningsprenumerationsfrågan.

Per: Vilken tidning tycker du jag skall välja.

Pål: Naturligtvis *Jämtlands Tidning* som alltid har de
 snabbaste nyheterna, de bästa medarbetarna och goda för-
 bindelser med Härjedalen. Den är pigg, vaken och rik på
 god och underhållande förströelseläsning. Dessutom är den
 bra emedan man får den i sin postbox redan vid 8-tiden på
 kvällen något som ej är fallet med övriga Östersundstidningar.

Prenumerationspriset är pr år kr. 10.—, varannan-
 dagsupplagan kr. 5.—.

Norlings

Varma, trevliga och billiga

Resanderum

Rekommenderas.

Riks 127 SVEG.

BIOGRAF-TEATERN i Sveg

Föreställningar

Annandag, Tredjedag och Fjärdedag Jul.

Storslagna program. OBS! Stora överraskningar.

Som ersättning för Nyårsvaka visas Nyårsafton kl. 8,30 e. m. den världsberömda filmen

“CIVILISATION”

En mäktig protest mot kriget för freden.

SE VIDARE AFFISCHERNA.

TILL JULEN!

Applen, Apelsiner, Nötter, Konfektyrer, Druvor, Russin och andra goda saker.
Nya Plommon, Specerier, Kryddor, Konserver, Lax och Hummer

Allt detta köpes förtroendefullt hos

Tel. 119

OTTO BYMAN, Sveg

Tel. 119

I dagarna öppnas

Svegs Elektriska Affär

— Telefon 101 —

och rekommenderas i allmänhetens benägna hägkomst.

Fullständigt lager av:

Elektriska motorer, Armatur, Apparater
och Installationsmateriel.

Dessutom lager av:

IDROTTSARTIKLAR
såsom Skidor, Bindslen, Stavar och Kalkar.

Gör ett besök. * * * * * Konkurrensfria priser.

Besök

Härjedals-Biografen

Föreställningar i regel

Lördagar och Söndagar kl. 8,30 e. m.

Förstklassiga program.

fin-fin musik.

Kostymer,

Överrockar,

Underkläder och

Skodon

köpes fördelaktigast hos

P. Andersson,

Telef. 10 Sveg Telef. 10

Titta.

Från Nälden skall det vara

Byxor och filltar starka och rara

Julkappar skall familjen ha

Hos Hagström finnes mycket o. bra

Tyger och hattar, kragar och vantar

Som skyddar mot kylan i Härjedal'n.

Blommor,
Kransar o. Buketter
Fröer och
Grönsaker

erhålls bäst och billigast uti

T. O. Wedins
Blomsterhandel, SVEG.

Aktiebolaget Jämtlands Folkbank

Grundad 1874

Avdelningskontor i Härjedalen

Sveg, Ytterhogdal och Funäsdalen.

Fullständig bankrörelse.

Gottgör högsta gällande inlåningsränta.

TILL JULEN

köper Ni

Kött, Fläsk och Charkuterivaror

billigast i

Nya Charkuteriaffären

Inneh.: M. Westerberg

Riks 134

— SVEG —

Riks 134

OBS! Riklig sortering till smörgåsbordet.

Julgranspydnader

köpas billigast i

Svegs Boktr. & Pappershandel

Svegs Färghandel

G. Nordström

Telef. 121. *Sveg* Telef. 121.

Rekommenderar sitt väl sorterade lager av:

Tapeter, Vaxduk, Korkmattor,
Reseffekter, Parfymer, Tvålar,
Toilettartiklar, Leksaker. m. m.

Svedbergs Bokhandel

Rikst. 55 — *Sveg* — Rikst. 55

JULEXPOSITION

erbjudande ett synnerligen rikligt urval av som julgävor lämpliga artiklar.

Byggnadssnickerier,

Inredningar. Möbler
och Reparationer
utföras på beställning.

LIKKISTOR i lager och efter beställning. Endast ångtorkat trä användes.

B. CALLEBERG, SVEG
RIKSTELEFON 38.

Specerier, Manufaktur, Korkmattor.

Nederlag av

DUNLOPS BILRINGAR

Sven Englund

— Rikstelefon 47 —

Hos

G. F. RYDBERG

köpes bäst julbehovet av

Kött-, Fläsk- o. Charkuterivaror
alla slag.

Extra prima tillverkningar o. låga priser.

Rikstelefon 133

OVIKENS MEJERI

— Filialen: SVEG —

RIKSTELEFONER:

Filialen Sveg 96
Huvudkontoret Oviken 11
Disponenten Oviken 2 b

Mjök, Grädde,
Prima Landssmör,
Ost, Messmör, Ägg,
Tunnbröd, Konserver
m. m.

*CENTRAL-
AFFÄRENS*

Present-Kort

*äro alltid välkomna
Julklappar.*

Vedins Eftr.

M. Andersson & Co

Riks 87 *Sveg* Riks 87

Rekommenderar sitt
Grov- & Finbageri.

VET NI OM

att de välkända Skönlönen

Ingeborg och Engelbrekt

säljas uti

Brolin & C:o Skoaffär

Rt 142

— SVEG —

Rt 142